

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

**ТЕХНОЛОГІЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ
ТА МЕРЧАНДАЙЗИНГ**

Методичні рекомендації
до виконання самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 075 «Маркетинг»
денної та заочної форм навчання

Київ 2024

УДК 339.3

Т38

Укладачі: О. П. Юдічева, канд. техн. наук, доцент;
А. А. Самойленко, канд. техн. наук, професор

Рецензент Л. М. Алавердян, канд. екон. наук, доцент

Відповідальний за випуск П. В. Захарченко, канд. техн. наук,
професор

*Затверджено на засіданні кафедри товарознавства та
комерційної діяльності в будівництві, протокол № 6 від 8 листопада
2023 року.*

В авторській редакції

Технологія торговельних процесів та мерчандайзинг :
Т38 методичні рекомендації до виконання самостійної роботи / уклад. :
О. П. Юдічева, А. А. Самойленко. – Київ : КНУБА, 2024. – 24 с.

Містять рекомендації до самостійного опрацювання навчального матеріалу з кожної теми; наведено завдання для виконання і запитання для самоконтролю, перелік рекомендованих інформаційних джерел до кожної теми.

Призначено для здобувачів вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» денної та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи навчальної дисципліни «Технологія торговельних процесів та мерчандайзинг». Сутність процесу товаропросування.....	6
Тема 2. Будова та технологічне планування товарних складів.....	8
Тема 3. Технологія складських операцій.....	10
Тема 4. Технологія товаропостачання роздрібною торговельною мережі...12	
Тема 5. Будова і технологічне планування магазинів.....	14
Тема 6. Технологічні процеси в магазинах і проблеми їх удосконалення..17	
Тема 7. Основи мерчандайзингу в роздрібній торгівлі.....	19
Рекомендовані інформаційні джерела.....	21
Додаток 1.....	22
Додаток 2.....	23

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це невід’ємна частина навчального процесу, що сприяє поглибленню й розширенню знань, посиленню інтересу до пізнавальної діяльності, формуванню творчої особистості фахівця, здатного до самовдосконалення та самоосвіти. Зазвичай студент, який володіє навичками самостійної роботи, активніше і глибше засвоює навчальний матеріал, характеризується як краще підготовлений до творчої праці і продовження навчання.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи розроблені відповідно до робочої програми освітньої компоненти «Технологія торговельних процесів та мерчандайзинг» і призначені для здобувачів вищої освіти ОПП «Маркетинг» спеціальності 075 «Маркетинг» денної та заочної форм навчання.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти «Технологія торговельних процесів та мерчандайзинг»

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	
ЗК 7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
ЗК 12	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
Фахові компетентності	
ФК 5	Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу
ФК 11	Здатність аналізувати поведінку ринкових суб’єктів та визначати особливості функціонування ринків

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються
в результаті засвоєння освітньої компоненти «Технологія
торговельних процесів та мерчандайзинг»**

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для максимально повного засвоєння кожної теми, що розглядається, методичні рекомендації передбачають алгоритм самостійного вивчення теоретичного матеріалу: по-перше, складання конспекту відповідно до запропонованого плану і, по-друге, виконання індивідуального завдання згідно з запропонованим викладачем варіантом. Запитання для самоконтролю мають за мету допомогти здобувачам розглянути вивчений матеріал комплексно у логічній послідовності.

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з освітньої компоненти може виконуватися у бібліотеці, навчальних аудиторіях і лабораторіях, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

Форма контролю самостійної роботи студентів передбачає співбесіду з питань, винесених на самостійне опрацювання, а також перевірку правильності виконання індивідуальних завдань.

ТЕМА 1.
ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ ТА
МЕРЧАНДАЙЗИНГ». СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ
ТОВАРОПРОСУВАННЯ

Основні терміни: технологія, товаропросування, торговельний процес, ланковість, торгово-посередницькі структури.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити сутність торгівлі як комплексу комерційних і технологічних процесів, що забезпечують купівлю-продаж товарів та послуг; проаналізувати торговельний процес як перехід товарів зі сфери обігу до сфери споживання зі зміною форм вартості; з'ясувати, які торгово-технологічні функції притаманні оптовим та роздрібним підприємствам; вивчити поняття і сутність процесу товаропросування; розглянути технологічний процес як комплекс операцій, що забезпечують обробку товарів, починаючи з їх надходження в магазин і закінчуючи повною підготовкою до продажу та відпуском покупцям; зрозуміти значення ланковості товаропросування та виявити шляхи її оптимізації; вивчити етапи організації процесу товаропросування.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [1–3; 6–8].

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються
в результаті засвоєння теми**

Код	Програмні результати
ПР 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Зміст торговельного процесу в магазині, структура, принципи його організації.
 - 2.2. Характеристика технологічного процесу у магазині.
 - 2.3. Чинники, що впливають на структуру й організацію торговельно-технологічного процесу магазинів.
3. Виконати індивідуальне завдання.

Вивчіть і опишіть чинники (комерційні, товарні, виробничі, організаційні тощо), які мають найбільш вагомий вплив на процес товаропросування конкретної групи будівельних товарів (за рекомендацією викладача). Виконайте завдання відповідно до вашого варіанту. Запис у робочому зошиті зробіть у довільній формі.

Варіант	Чинники
1	Розміщення і спеціалізація виробництва будівельних товарів
2	Сезонний характер виробництва будівельних товарів
3	Стан шляхів сполучення в регіоні виробництва і реалізації будівельних товарів
4	Основні види транспорту, що застосовуються у процесі товаропросування будівельних товарів
5	Фактична наявність і технічний стан транспортних засобів для перевезення будівельних товарів
6	Густота населення в регіоні обслуговування, щільність його розселення
7	Джерела та рівень грошових доходів населення у зоні розміщення роздрібного підприємства, що реалізує будівельні товари
8	Дислокація торговельних підприємств, які реалізують будівельні товари, їх розмір, спеціалізація
9	Стан матеріально-технічної бази роздрібного торговельного підприємства, що спеціалізується на реалізації будівельних товарів споживачам
10	Асортиментна структура будівельних товарів
11	Характер транспортної та споживчої тари для будівельних товарів
12	Структурні та динамічні зміни на ринку будівельних товарів
13	Кваліфікація управлінського та торговельного персоналу, котрий задіяний в реалізації будівельних товарів споживачам
14	Фізико-хімічні властивості будівельних товарів
15	Розміщення і спеціалізація виробництва будівельних товарів

Запитання для самоконтролю

1. У чому полягає відмінність понять «технологічний процес» і «торговельний процес»?
2. Розкрийте принцип оптимальної організації процесу товаропросування.
3. Як ви розумієте поняття «торговельно-організаційна ланковість»?
4. Перелічіть комерційні чинники, які впливають на торгово-технологічний процес.
5. Які виробничі чинники впливають на торгово-технологічний процес?

ТЕМА 2.

БУДОВА ТА ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТОВАРНИХ СКЛАДІВ

***Основні терміни:** складське приміщення, товарний склад, конструктивні елементи, планування.*

Під час вивчення цієї теми необхідно звернути увагу на те, що склади є функціональними підрозділами; їх використовують за призначенням оптові продавці, експортери, виробники будівельних товарів. За допомогою складів успішно вирішується багато завдань, а саме: розміщення товарів на складі і подальше їх укладання на стелажах; безперебійне постачання товарами роздрібною торговою мережею; фасування товарів, яке проводиться з метою поділу вантажу на групи з урахуванням певних параметрів; виконання навантажувальних і розвантажувальних робіт за допомогою спеціальної техніки; зберігання вантажів у величезній кількості; контроль якості товарів; надання додаткових послуг (підготовка товарів для подальшого продажу замовнику, надання виробам товарного вигляду). З'ясуйте, за якими ознаками класифікуються склади. Вивчіть рекомендації щодо технічного плануванні товарних складів для зберігання будівельних товарів, зокрема запам'ятайте, що під час експлуатації складів потрібно завжди дбати про підвищення ефективності використання власних або орендованих площ, тобто потрібно зважати на такі аспекти: розташування зон відвантаження і завантаження товару в різних місцях; максимальне використання площі і об'єму складу; застосування найбільш ефективних засобів механізації; забезпечення вільного пересування

транспортних засобів: виловних навантажувачів, штабелерів тощо; дотримання правил безпеки.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [1–3; 6–8].

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Функції складів.
 - 2.2. Технологічне планування і зонування складів для зберігання будівельних товарів.
 - 2.3. Вимоги до складів, на яких зберігають будівельні товари.
3. Виконати індивідуальне завдання.

Вивчіть особливості основних конструктивних елементів складських споруд для зберігання будівельних товарів. Виконайте завдання відповідно до вашого варіанту. Запис у робочому зошиті зробіть у довільній формі.

Варіант	Завдання
1	Особливості, переваги і недоліки стрічкового фундаменту. Його застосування під час будівництва складів для зберігання будівельних товарів
2	Відмінні ознаки стовпчастого фундаменту. Його застосування під час будівництва складів для зберігання будівельних товарів
3	Загальна характеристика суцільного фундаменту; застосування під час будівництва складів для зберігання будівельних товарів
4	Суцільні стіни як конструктивний елемент складів для зберігання будівельних товарів
5	Використання каркасних стін під час будівництва складів для будівельних товарів

6	Значення, вимоги, використання рампи
7	Значення пандусу як конструктивного елементу складського приміщення
8	Перекрыття міжповерхове – функціональне призначення, види
9	Перекрыття верхнє як конструктивний елемент складу для зберігання будівельних товарів
10	Функціональне призначення і характеристика звисів (піддашся)
11	Дашок як конструктивний елемент складу, його значення
12	Рекомендації до конструкції, розмірів, зовнішнього вигляду зовнішніх дверей для складів будівельних товарів
13	Вибір внутрішніх дверей для складів будівельних товарів
14	Основні види підлог для складів будівельних товарів
15	Значення покрівлі під час будівництва складів будівельних товарів

Запитання для самоконтролю

1. На які зони поділяють складські приміщення для зберігання будівельних товарів?
2. Дайте характеристику стелажного обладнання.
3. Від чого залежить вибір місця для розташування складу будівельних товарів?
4. Від яких факторів залежить облаштування складів?
5. Перелічіть основні конструктивні елементи складських приміщень

ТЕМА 3. ТЕХНОЛОГІЯ СКЛАДСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Основні терміни: технологічний процес, товарний склад, приймання товарів, укладання товарів, відпуск товарів.

Під час вивчення теми зверніть увагу на те, що раціональна організація технологічних процесів на складах висуває низку вимог до планування приміщень і, залежно від призначення, всі складські приміщення поділяються на чотири групи: оперативні, допоміжні, підсобно-технічні та адміністративно-побутові. Запам'ятайте, що оперативна (складська) площа поділяється на зони, в яких здійснюються

відповідні технологічні операції: а) вантажну (корисну, площу для зберігання); приймання; для підготовки товарів до продажу; експедиційну. Вивчіть технологію приймання будівельних товарів за кількістю і якістю. З'ясуйте, які технологічні операції розкривають сутність технологічного процесу розміщення і зберігання будівельних товарів на складі, вивчіть схеми розміщення товарів на складі. Зверніть увагу на існуючі форми відпуску будівельних товарів зі складу, способи і методи їхнього відбору з місць зберігання.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [1–3; 6–8].

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Технологічний процес складу.
 - 2.2. Принцип раціональної організації складських операцій.
 - 2.3. Схема технологічного процесу переробки товарів на складах.
3. Виконати індивідуальне завдання.

Використовуючи джерела літератури, вивчіть і опишіть вимоги (організаційні, технічні, санітарно-епідеміологічні) до зберігання товарів на складах (для вказаних викладачем будівельних товарів). Запис зробіть згідно вашого варіанту у робочому зошиті.

Варіант	Вимоги
1	Температурні режими зберігання
2	Відносна вологість повітря
3	Закріплення постійних місць за товарами
4	Забезпечення матеріальної відповідальності
5	Забезпечення порядку зберігання

6	Забезпечення санітарного догляду за складським приміщенням
7	Визначення способів зберігання залежно від групи будівельних товарів і їх транспортного пакування
8	Дотримання техніки безпеки в складському приміщенні
9	Проведення санітарно-епідеміологічних профілактичних заходів
10	Запобігання втратам будівельних товарів
11	Світловий режим під час зберігання будівельних товарів
12	Запобігання псуванню товарів
13	Дотримання товарного сусідства як організаційна вимога
14	Контроль за умовами та технікою зберігання
15	Визначення порядку охорони складських приміщень

Запитання для самоконтролю

1. Перелічіть операції зі зберігання будівельних товарів на складах.
2. Які є вимоги до зберігання будівельних товарів на складах?
3. Назвіть основні елементи розробки схем (карт) розміщення товарів на складах.
4. Перелічіть способи зберігання будівельних товарів на складах.
5. Які два основних способи укладання будівельних товарів застосовуються на складах?

ТЕМА 4.

ТЕХНОЛОГІЯ ТОВАРОПОСТАЧАННЯ РОЗДРІБНОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МЕРЕЖІ

***Основні терміни:** транзитна і складська форми товаропостачання, централізований і децентралізований методи товаропостачання.*

Під час вивчення теми зверніть увагу на те, що товаропостачання роздрібних торговельних підприємств являє собою циклічний (повторюваний) процес, який складається з комерційних та технологічних операцій і спрямований на доведення будівельних товарів до споживачів. Вивчіть чинники, які впливають на процес товаропостачання. З'ясуйте сутність основних принципів та вимог до організації товаропостачання роздрібної торговельної мережі. Усвідомте сутність транзитної та складської форми товаропостачання та централізованого і

децентралізованого методів товаропостачання роздрібної торговельної мережі.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [1–3; 6–8].

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Вимоги до організації раціонального товаропостачання.
 - 2.2. Принципи, форми та методи товаропостачання.
 - 2.3. Процес управління товаропостачанням.
3. Виконати індивідуальне завдання.

Використовуючи рекомендовані інформаційні джерела, дайте відповіді на запитання згідно з вашим варіантом. Запис у робочому зошиті зробіть у довільній формі.

Варіант	Запитання
1	Як відбувається централізована доставка будівельних товарів?
2	У яких випадках застосовують централізовану доставку будівельних товарів?
3	У чому полягають переваги централізованої доставки будівельних товарів?
4	Які основні умови організації централізованої доставки будівельних товарів?
5	Який порядок визначення частоти заводу під час централізованої доставки?
6	Чим вирізняються поточні замовлення магазинів для централізованої доставки будівельних товарів?
7	Яка особливість побудови графіків і маршрутів, за якими

	здійснюється централізована доставка будівельних товарів?
8	Який алгоритм складання маршрутів доставки будівельних товарів у роздрібну торговельну мережу?
9	У чому полягає сутність технології товаропостачання з використанням тари-обладнання?
10	Які основні ознаки децентралізованого методу доставки будівельних товарів?
11	Які є недоліки в децентралізованого методу доставки будівельних товарів?
12	Як виражається залежність між обсягом товарних запасів та періодичністю їх поповнення?
13	Чим відрізняється маятниковий маршрут?
14	У чому полягає сутність кільцевого маршруту?
15	Які джерела товаропостачання ви знаєте?

Запитання для самоконтролю

1. Які основні заходи (стадії процесу товаропостачання) виділяють у товаропостачанні роздрібною торговельною мережею будівельними товарами?
2. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники впливають на організацію товаропостачання будівельними товарами?
3. Перелічіть джерела надходження товарних ресурсів у роздрібну торговельну мережу.
4. На дотриманні яких основних вимог ґрунтується раціональна організація товаропостачання роздрібною торговельною мережею будівельними товарами?
5. Назвіть основні фактори, які впливають на вибір форми товаропостачання.

ТЕМА 5.

БУДОВА І ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ МАГАЗИНІВ

Основні терміни: технологічне планування, магазин, будівля, споруда, планування торгового залу, інтер'єр, технологічні вимоги.

Під час вивчення цієї теми зверніть увагу на те, що однією з важливих складових концепції магазину будівельних товарів є технологічне планування, тобто сукупність всіх приміщень торгового

підприємства в певному взаємозв'язку, що забезпечує найбільш раціональну організацію оперативних процесів. Усвідомте, що облаштування і внутрішнє планування магазину будівельних товарів мають відповідати товарному профілю магазину, забезпечувати можливість застосування прогресивних методів продажу, створювати умови для повного збереження товарно-матеріальних цінностей, високий рівень продуктивності праці працівників торговельного підприємства, упровадження механізації трудомістких процесів тощо. Проаналізуйте функції торговельного приміщення; приміщення для приймання, зберігання і підготовки товарів до продажу, а також підсобних, адміністративно-побутових і технічних приміщень.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [1–3; 6–8].

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Торговельні приміщення магазину будівельних товарів.
 - 2.2. Приміщення для приймання, зберігання і підготовки будівельних товарів до продажу.
 - 2.3. Підсобні і адміністративно-побутові приміщення магазину будівельних товарів.
3. Виконати індивідуальне завдання.

Вивчіть етапи розробки, будівництва та введення в експлуатацію магазину будівельних товарів. Опишіть зміст робіт на кожному етапі відповідно до вашого варіанту.

Варіант	Етап
1	Формування концепції магазину будівельних товарів
2	Оцінювання ринку і вивчення місця розміщення майбутнього магазину будівельних товарів
3	Вивчення геодезичних можливостей будівництва магазину будівельних товарів
4	Купівля землі чи її оренда, оцінювання фінансових можливостей та економічної доцільності проєкту
5	Визначення завдання на проєктування магазину будівельних товарів
6	Проєктування магазину будівельних товарів
7	Комплексне виконання будівельних робіт
8	Інженерне забезпечення будівельних робіт
9	Вибір і постачання торгово-технологічного обладнання
10	Установка, монтаж та випробування торгово-технологічного обладнання
11	Дизайнерське та рекламне оформлення інтер'єру і екстер'єру магазину будівельних товарів
12	Програмно-технічне забезпечення процесу продажу будівельних товарів
13	Маркетингова та рекламна кампанія відкриття магазину будівельних товарів
14	Знаходження орендарів на вільні площі магазину і співпраця з ними
15	Виявлення комплексу заходів щодо гарантійної та післягарантійної експлуатації інженерних систем та обладнання

Запитання для самоконтролю

1. Які приміщення магазину будівельних товарів є технічними?
2. Які існують вимоги щодо облаштування і планування торговельних залів?
3. Назвіть три основні планувальні схеми магазинів.
4. Які функціональні зони виділяють у торговельному залі?
5. Які є рекомендації для облаштування зон входу і виходу магазину будівельних товарів?

ТЕМА 6. ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В МАГАЗИНАХ І ПРОБЛЕМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

Основні терміни: технологічні процеси, магазин, торговий зал, структурно-технологічна схема.

Під час вивчення теми зверніть увагу на те, що торгово-технологічний процес в магазині будівельних товарів є комплексом взаємопов'язаних послідовно виконуваних операцій, метою яких є доведення товарів належної якості до торговельного залу для реалізації їх покупцям у широкому асортименті з оптимальними витратами праці, часу і за високого рівня торговельного обслуговування.

Основною метою торгово-технологічного процесу є дослідження попиту покупців, організація раціонального та ефективного розташування товарів, формування асортименту та управління залишками товарів. Торгово-технологічний процес охоплює комплекс операцій, які забезпечують обробку товарів, розпочинаючи з його надходження в магазин і завершуючи реалізацією.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [1–3; 6–8].

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формується в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Основні етапи торговельно-технологічного процесу в магазині будівельних товарів.
 - 2.2. Основні операції у процесі продажу методом самообслуговування.

2.3. Принципи організації торгово-технологічних процесів в магазині будівельних товарів.

3. Виконати індивідуальне завдання.

Вивчіть і опишіть зміст технологічних операцій з підготовки будівельних товарів до продажу відповідно до вашого варіанту.

Варіант	Технологічна операція
1	Розпакування будівельних товарів
2	Сортування будівельних товарів
3	Надання будівельним товарам належного вигляду
4	Фасування (якщо товар цього потребує) будівельних товарів
5	Підготовка до переміщення в торговельний зал
6	Маркування будівельних товарів
7	Прикріплення ярликів
8	Комплектування наборів
9	Визначення місць розміщення окремих товарних груп у торговельному залі на основі розроблених планограм
10	Розподіл торгової площі під окремі товарні групи
11	Визначення місць розташування окремих підгруп та найменувань товарів на торговельному обладнанні
12	Здійснення товарної викладки будівельних товарів (додаток 1)
13	Здійснення декоративної викладки будівельних товарів
14	Оформлення обладнання з товаром
15	Реклама будівельних товарів

Запитання для самоконтролю

1. Які операції торгово-технологічного процесу магазину будівельних товарів є основними?

2. Назвіть допоміжні операції торгово-технологічного процесу.

3. Дайте характеристику принципам організації торгово-технологічних процесів на роздрібних торговельних підприємствах.

4. Як відбувається сортування товарів у роздрібній торговельній мережі?

5. Які ви знаєте методи продажів будівельних товарів?

ТЕМА 7. ОСНОВИ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ

Основні терміни: мерчандайзинг, поведінка споживачів, SKU, фейсинг.

Під час вивчення цієї теми зверніть увагу на те, що мерчандайзинг – це одна із сучасних маркетингових технологій щодо управління продажем будівельних товарів на підприємствах торгівлі. Мерчандайзинг сприяє стимулюванню роздрібного продажу будівельних товарів через залучення уваги кінцевих споживачів до певних торговельних марок або товарів у місцях продажів без активної участі торговельного персоналу в процесі купівлі-продажу. Він дозволяє ефективно просувати певний товар, торговельну марку, створити особливу атмосферу магазину, оптимізувати асортимент товарів у торговельній залі, розробити оптимальну планограму магазину, збільшити кількість постійних покупців, підвищити ефективність роботи персоналу та максимізувати дохід підприємства. Запам'ятайте, що під час впровадження мерчандайзингу на підприємствах торгівлі використовуються різні методи, інструменти та технології.

Рекомендовані інформаційні джерела до теми: [4–8].

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формується в результаті засвоєння теми

Код	Програмні результати
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи

Для повного засвоєння матеріалу теми необхідно:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за планом:
 - 2.1. Поняття «мерчандайзинг» у роздрібній торгівлі будівельними товарами (додаток 2).
 - 2.2. Цілі, принципи, завдання мерчандайзингу.
 - 2.3. Сутність і значення мерчандайзингу в організації роздрібної торгівлі будівельними товарами.

3. Виконати індивідуальне завдання.

Дайте відповіді на запитання відповідно до вашого варіанту.

Варіант	Правила і принципи мерчандайзингу
1	У чому полягає сутність правила асортименту в мерчандайзингу? Наведіть приклади
2	Яка сутність правила торгового запасу? Наведіть приклади
3	Як ви розумієте правило присутності в мерчандайзингу? Наведіть приклади
4	Які особливості застосування правила строків зберігання та ротації товару на полицях (правило ФІФО – First In – First Out)? Наведіть приклади
5	Як ви розумієте правило представлення товару в магазині з точки зору мерчандайзингу? Наведіть приклади
6	Який основний зміст правила «обличчям до покупця»? Наведіть приклади.
7	Яке значення має правило визначення місця товару на полиці? Наведіть приклади
8	Як ви розумієте правило пріоритетних місць на полицях магазину? Наведіть приклади
9	У чому полягає сутність принципу оптимальності у мерчандайзингу? Наведіть приклади
10	Який зміст має принцип допомоги покупцю? Наведіть приклади
11	Коли використовують принцип KISS? Наведіть приклади
12	У чому полягає зміст правила розміщення цінників? Наведіть приклади
13	Які існують правила розміщення рекламних матеріалів у магазині? Наведіть приклади
14	Як ви розумієте правило комфорту сприйняття споживачем торговельного залу? Наведіть приклади
15	Як застосовувати правило чистоти та охайності в магазині? Наведіть приклади

Запитання для самоконтролю

1. Яка основна мета мерчандайзингу?
2. У чому глибинна сутність мерчандайзингу?
3. Які завдання ставить перед собою мерчандайзинг?
4. Що ви розумієте під терміном «фейсинг»?

5. Яка сутність правила «золотого трикутника» у магазині будівельних товарів?

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Саркісян Л. Г.* Технологія торговельних процесів : навч. посіб. / Л. Г. Саркісян, О. Б. Казакова. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 296 с.

2. *Анопій В. В.* Теорія та практика торговельного обслуговування : навч. посіб. / В. В. Анопій, І. П. Міщук, С. І. Рудницький, Ю. М. Хом'як. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 496 с.

3. *Кавун-Мошковська О. О.* Торговельні мережі : підручник / О. О. Кавун-Мошковська. – Київ : КНТЕУ, 2021. – 488 с.

4. *Тягунова Н. М.* Мерчандайзинг : навч. посіб. / Н. М. Тягунова, В. В. Лісіца, Ю. В. Іванов. – Київ : Центр учбової літератури, 2021. – 332 с.

5. *Божкова В. В.* Мерчандайзинг : навч. посіб. / В. В. Божкова, Т. О. Башук. – Суми : ВТД «Університетська книга». 2020. – 125 с

6. *Про затвердження* Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Постанова Кабінету Міністрів України № 833 від 15.06.2006. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

7. *Про затвердження* Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами : Наказ Мінекономіки № 104 від 19.04.2007. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07> (дата звернення : 01.09.2023). – Назва з екрана.

8. *Про затвердження* Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами : Наказ Мінекономіки № 185 від 11.07.2003. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>. (дата звернення : 03.09.2023). – Назва з екрана.

Додаток 1

Торгово-технологічне обладнання магазинів

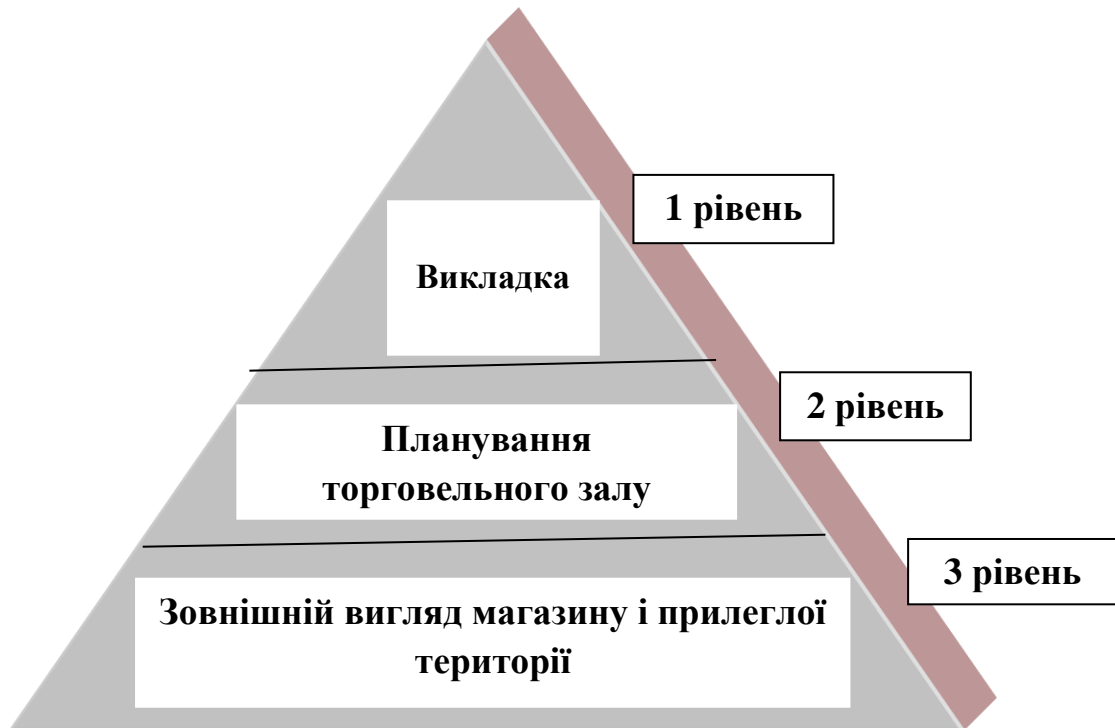

Стелаж

Острівна гірка

Трирівнева концепція мерчандайзингу

Навчально-методичне видання

ТЕХНОЛОГІЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ ТА МЕРЧАНДАЙЗИНГ

Методичні рекомендації
до виконання самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 075 «Маркетинг»
денної та заочної форм навчання

Укладачі: **Юдічева** Ольга Петрівна,
Самойленко Антоніна Анатоліївна

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *Д. М. Ніколаєвич*

Підписано до друку 08.08.2024. Формат 60 x 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 1,39. Обл.-вид. арк. 1,5.
Електронний документ. Вид. № 69/III-24

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури
Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002